

ZAKON

O OSIGURANJU DEPOZITA

I. OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se obavezno osiguranje depozita fizičkih lica kod banaka, radi zaštite depozita tih lica u slučaju stečaja banke.

Član 2.

Pojedini pojmovi, u smislu ovog zakona, imaju sledeća značenja:

1) *depozit* je dinarsko ili devizno novčano potraživanje prema banci koje proizlazi iz novčanog depozita, uloga na štednju, bankarskog tekućeg računa ili drugog novčanog računa i na osnovu kog nastaje zakonska ili ugovorna obaveza banke na povraćaj sredstava;

2) *osigurani depozit* je depozit fizičkog lica koji osigurava agencija iz člana 3. stav 1. ovog zakona, a koji ne obuhvata depozite:

(1) fizičkog lica koje delatnost obavlja radi sticanja dobiti,

(2) direktora, člana upravnog ili nadzornog odbora banke,

(3) akcionara banke - fizičkog lica koje ima najmanje 5% akcija s pravom upravljanja i fizičkog lica koje je sa ovim akcionarom povezano imovinskim ili upravljačkim odnosima,

(4) direktora, člana upravnog ili nadzornog odbora pravnog lica - akcionara banke koji ima najmanje 5% akcija s pravom upravljanja i fizičkog lica koje je sa ovim licima povezano imovinskim ili upravljačkim odnosima,

(5) članova porodice lica iz podtač. (2), (3) i (4) ove tačke,

(6) koji glase na šifru ili na donosioca,

(7) nastale kao posledica pranja novca u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca,

(8) lica koja su obavljala reviziju finansijskih izveštaja banke u stečaju, kao i reviziju finansijskih izveštaja lica koja su povezana imovinskim ili upravljačkim odnosima s bankom u stečaju;

3) *osigurani iznos* je iznos osiguranog depozita do 3.000 evra u dinarskoj protivvrednosti po zvaničnom srednjem kursu koji važi na dan donošenja rešenja Narodne banke Srbije o oduzimanju dozvole za rad banci, po deponentu, utvrđen nakon prebijanja potraživanja između deponenta i banke;

4) *banka* je pravno lice osnovano kao banka, koje poslove obavlja prema zakonu kojim se uređuju banke i druge finansijske organizacije;

5) *filijala strane banke* je pravno lice koje ima dozvolu za rad Narodne banke Srbije (afilijacija) i koje delatnost obavlja na teritoriji Republike Srbije pod uslovima propisanim zakonom kojim se uređuju banke i druge finansijske organizacije.

Članovima porodice, u smislu stava 1. tačka 2) podtačka (5) ovog člana, smatraju se supružnici, deca i ostali potomci, roditelji i ostali preci, pobočni

srodnici do trećeg stepena srodstva, usvojenici, usvojilac, kao i lica koja nemaju potpunu poslovnu sposobnost, te su stavljena pod starateljstvo lica iz podtač. (2), (3) i (4) te tačke.

Član 3.

Banka je dužna da depozite fizičkih lica osigura kod agencije za osiguranje depozita osnovane posebnim zakonom (u daljem tekstu: Agencija).

Filijala strane banke na teritoriji Republike Srbije dužna je da depozite fizičkih lica osigura kod Agencije na osnovu odluke Narodne banke Srbije - ako u zemlji sedišta te banke ne postoji sistem osiguranja depozita ili ona nije uključena u taj sistem, kao i ako je taj sistem nepovoljniji za deponenta od sistema osiguranja depozita utvrđenog ovim zakonom ili nije primenljiv na filijalu izvan zemlje sedišta.

Filijala domaće banke u inostranstvu dužna je da, na osnovu odluke Narodne banke Srbije, depozite fizičkih lica osigura kod Agencije u slučaju:

- 1) kada u zemlji u kojoj obavlja delatnost nije osigurala depozite;
- 2) kada je u zemlji u kojoj obavlja delatnost osigurala depozite, a Narodna banka Srbije utvrdi da je taj sistem nepovoljniji za deponenta od sistema osiguranja depozita utvrđenog ovim zakonom.

Član 4.

Agencija osigurava depozite do visine osiguranog iznosa.

Za obaveze iz stava 1. ovog člana jemči Republika Srbija.

Član 5.

Agencija donosi propise za koje je zakonom ovlašćena.

Član 6.

Agencija i Narodna banka Srbije razmenjuju informacije u vezi sa osiguranjem depozita.

Narodna banka Srbije blagovremeno obaveštava Agenciju o preduzetim merama u postupku kontrole boniteta i zakonitosti poslovanja banaka.

II. FOND ZA OSIGURANJE DEPOZITA

Član 7.

Radi obezbeđenja sredstava za osiguranje depozita Agencija obrazuje poseban fond sredstava (u daljem tekstu: fond za osiguranje depozita).

Fond za osiguranje depozita obrazuje se od: premija za osiguranje depozita koje plaćaju banke, prihoda od ulaganja sredstava fonda za osiguranje depozita, sredstava ostvarenih naplatom potraživanja Agencije iz stečajne mase

banke po osnovu isplate osiguranih iznosa, sredstava obezbeđenih zaduživanjem, donacija i sredstva iz budžeta Republike Srbije.

Sredstva fonda za osiguranje depozita koriste se za isplatu osiguranih iznosa u slučaju stečaja banke, za plaćanje administrativnih troškova u vezi sa isplatom tih iznosa i upravljanjem sredstvima fonda za osiguranje depozita, kao i za povraćaj pozajmljenih sredstava upotrebljenih za namene iz ovog stava.

Izuzetno od stava 3. ovog člana, sredstva fonda za osiguranje depozita se mogu upotrebiti za odobravanje kredita banci, ako u toku postupka likvidacije dođe do kratkoročne nelikvidnosti te banke, uz odgovarajuće sredstvo obezbeđenja. Ovaj kredit se može koristiti isključivo za isplatu depozita koji se smatraju osiguranim u smislu ovog zakona, i to do visine osiguranog iznosa utvrđenog ovim zakonom.

Krediti iz stava 4. ovog člana odobravaju se pod uslovima utvrđenim opštim aktom koji donosi Upravni odbor Agencije.

Sredstva fonda za osiguranje depozita ne mogu biti predmet izvršenja, izuzev po osnovu obaveze Agencije na isplatu osiguranih iznosa.

Član 8.

Agencija je dužna da novčana sredstva fonda za osiguranje depozita drži na posebnom depozitnom računu otvorenom kod Narodne banke Srbije.

Agencija može sredstva fonda za osiguranje depozita, na osnovu odluke Upravnog odbora, ulagati u dužničke hartije od vrednosti koje izdaje Republika Srbija ili Narodna banka Srbije.

Na osnovu odluke Upravnog odbora Agencije i ugovora zaključenog sa Agencijom i po nalogu Agencije, Narodna banka Srbije, u svoje ime a za račun Agencije, sredstva fonda za osiguranje depozita ulaže u strane hartije od vrednosti ili ih polaže kao depozit kod stranih banaka, u skladu s politikom upravljanja deviznim rezervama.

Sredstava fonda za osiguranje depozita ulažu se na način kojim se umanjuje rizik, ostvaruju odgovarajući prihodi i održava likvidnost fonda za osiguranje depozita .

III. PREMIJE OSIGURANJA

Član 9.

Banka je dužna da Agenciji plaća premiju za osiguranje depozita (u daljem tekstu: premija), na način i u rokovima koje propiše Agencija.

Banka je dužna da Agenciji dostavlja mesečne izveštaje o ukupnim i osiguranim depozitima, kao i druge podatke koji Agenciji mogu biti potrebni za obavljanje njenih zakonom utvrđenih poslova, na način i u rokovima koje propiše Agencija.

Ako banka ne plati premiju u propisanom roku, Agencija o tome obaveštava Narodnu banku Srbije, koja preduzima odgovarajuće mere, u skladu sa zakonom.

Član 10.

Banka je dužna da plaća premiju od dana upisa u sudski registar do dana donošenja rešenja Narodne banke Srbije o oduzimanju dozvole za rad toj banci.

Član 11.

Banka je dužna da plaća početnu premiju, tromesečnu premiju i vanrednu premiju.

Član 12.

Banka je dužna da početnu premiju plati u roku od 45 dana od dana upisa u sudski registar.

Početna premija iznosi 0,3% novčanog dela minimalnog osnivačkog kapitala banke.

Član 13.

Agencija utvrđuje stopu tromesečne premije za narednu godinu najkasnije do 30. septembra tekuće godine, na osnovu stanja u bankarskom i ukupnom finansijskom sistemu Republike Srbije, stepena rizika kome je izložena i visine sredstava fonda za osiguranje depozita.

Stopa tromesečne premije iznosi najviše 0,1%.

Tromesečnu premiju Agencija obračunava i naplaćuje na osnovu prosečnog stanja ukupnih osiguranih depozita u banci u prethodnom tromesečju.

Agencija za dinarske depozite tromesečnu premiju obračunava i naplaćuje u dinarima, a za devizne depozite u evrima - po kursu evra prema određenoj valuti koji važi na dan obračunavanja ove premije.

Agencija može obustaviti obračun i naplatu tromesečne premije ako sredstva u fonda za osiguranje depozita dostignu 5% ukupnog iznosa osiguranih depozita.

Član 14.

Ako sredstva fonda za osiguranje depozita nisu dovoljna za isplatu osiguranih iznosa, dopunska sredstva obezbeđuju se naplatom vanredne premije, na osnovu odluke Agencije.

Zbir stopa vanrednih premija u toku jedne godine iznosi najviše 0,4%.

Agencija vanrednu premiju obračunava i naplaćuje na osnovu poslednjeg utvrđenog prosečnog stanja ukupnih osiguranih depozita iz člana 13. stav 3. ovog zakona, na način utvrđen u stavu 4. tog člana.

Član 15.

Ako i posle naplate vanredne premije sredstva fonda za osiguranje depozita nisu dovoljna za isplatu osiguranih iznosa, dopunska sredstva Agencija

može obezbediti zaduživanjem, na osnovu odluke Upravnog odbora, uz prethodnu saglasnost Vlade Republike Srbije.

IV. ISPLATA OSIGURANIH IZNOSA

Član 16.

Banka u stečaju je dužna da Agenciji dostavi podatke o deponentima i njihovim depozitima prema njenim uputstvima u roku od 15 dana od dana donošenja rešenja nadležnog trgovinskog suda o otvaranju stečajnog postupka nad bankom.

Posle prijema podataka iz stava 1. ovog člana, Agencija utvrđuje visinu osiguranog iznosa po deponentu, i to na osnovu salda (stanja) svih depozita tog deponenta u banci na dan donošenja rešenja Narodne banke Srbije o oduzimanju dozvole za rad banci, uključujući i pripadajuću ugovorenu kamatu obračunatu do dana donošenja tog rešenja.

Potraživanje deponenta po osnovu osiguranja depozita prema banci prebija se njegovim ukupnim novčanim obavezama prema toj banci, zaključno s danom donošenja rešenja iz stava 2. ovog člana, a osigurani iznos tog deponenta čini neto potraživanje nastalo takvim prebijanjem.

Agencija u najkraćem roku, na osnovu sprovedenog javnog tendera donosi odluku o tome koja će banka u ime i za račun Agencije isplaćivati osigurane iznose i s tom bankom zaključuje ugovor.

Agencija je dužna da preko sredstava javnog informisanja obavesti deponente o njihovim pravima i obavezama, datumu započinjanja i mestu isplate osiguranih iznosa i da isplatu osiguranih iznosa počne u roku od 30 dana od dana donošenja rešenja iz stava 2. ovog člana.

Član 17.

Deponent ima pravo da od Agencije zahteva isplatu osiguranog iznosa, a Agencija je dužna da obezbedi da mu se osigurani iznos isplati u roku od 90 dana od dana podnošenja tog zahteva.

Deponent je dužan da uz zahtev iz stava 1. ovog člana priloži overenu ispravu kojom dokazuje osnovanost potraživanja (ugovor o novčanom depozitu, o štednom ulogu, o bankarskom tekućem računu, štedna knjižica, rešenje o nasleđivanju i dr.).

Zahtev iz stava 1. ovog člana ne može se podneti posle isteka tri godine od dana donošenja rešenja Narodne banke Srbije o oduzimanju dozvole za rad banci.

Agencija za dinarske depozite osigurani iznos isplaćuje u dinarima, a za devizne depozite u evrima - po kursu evra prema određenoj valuti koji važi na dan donošenja rešenja iz stava 3. ovog člana.

Član 18.

Potraživanja deponentata po osnovu osiguranih depozita prenose se na Agenciju.

Potraživanja iz stava 1. ovog člana Agencija namiruje iz stečajne mase, u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečaj banaka.

Deponenti čija potraživanja prema banci premašuju osigurani iznos, razliku između potraživanja i tog iznosa namiruju u stečajnom postupku.

Član 19.

Banka je dužna da deponentima i zainteresovanim licima pruži informacije o osiguranju depozita utvrđenom ovim zakonom, a posebno informacije o visini i načinu isplate osiguranog iznosa.

Informacije iz stava 1. ovog člana moraju biti razumljive i dostupne u pismenoj formi.

Informacije iz stava 1. ovog člana banka ne može upotrebljavati u reklamne svrhe, niti na način koji ugrožava stabilnost bankarskog sistema i poverenje deponenata.

Način pružanja i sadržinu informacija iz stava 1. ovog člana Agencija uređuje posebnim propisom.

V. IZVEŠTAJI AGENCIJE

Član 20.

Agencija je dužna da u svojim poslovnim knjigama i finansijskim izveštajima posebno iskaže podatke koji se odnose na fond za osiguranje depozita.

Agencija je dužna da u okviru revizije svog godišnjeg računa obezbedi i reviziju podataka iz stava 1. ovog člana.

Izveštaj o radu Agencije za prethodnu godinu sadrži i izveštaj koji se odnosi na osiguranje depozita.

VI. KAZNENE ODREDBE

Član 21.

Novčanom kaznom od 100.000 do 3.000.000 dinara kazniće se za privredni prestup banka:

1) ako premiju ne plaća na način i u roku koje Agencija propiše (član 9. stav 1);

2) ako ne dostavlja mesečne izveštaje o ukupnim osiguranim depozitima (član 9. stav 2);

3) ako u reklamne svrhe upotrebljava informacije o osiguranju depozita utvrđenom ovim zakonom na način koji ugrožava stabilnost bankarskog sistema i poverenje deponenata (član 19. stav 3).

Za radnje iz stava 1. ovog člana kazniće se za privredni prestup i odgovorno lice u banci novčanom kaznom od 20.000 do 200.000 dinara.

VII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22.

Početna sredstva fonda za osiguranje depozita u iznosu 700.000.000 dinara obezbeđuju se u budžetu Republike Srbije za 2005. godinu.

Postojeća sredstva Fonda osiguranja Agencije za osiguranje depozita, sanaciju, stečaj i likvidaciju banaka osnovane Zakonom o Agenciji za osiguranje depozita, sanaciju, stečaj i likvidaciju banaka ("Službeni list SFRJ", br. 84/89, 63/90 i 21/91 i "Službeni list SRJ", broj 53/01) preneće se na poseban račun fonda za osiguranje depozita - u roku od 15 dana od dana otvaranja računa iz člana 8. stav 1. ovog zakona.

Član 23.

Početnu premiju plaća banka koja je u registar privrednih subjekata upisana posle stupanja na snagu ovog zakona.

Član 24.

Stopa tromesečne premije za 2005. godinu utvrđuje se u iznosu 0,1%.

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".